

naš za blagor ljudstva in vsestranski napredek prebivalcev svojega okraja nad vse zavzeti gosp. Anton Globočnik, okrajni glavar v Postojni, ko je gledé novovpeljanih poštnih hranilnic s 4. dnevom t. m. do županov, duhovščine in učiteljev svojega okraja posebno okrožnico razposlal.

Upam, da mi gosp. okrajni glavar v zeló jemal ne bode, ako se drznem to okrožnico čitateljem „Novic“ in ob enem vsemu slovenskemu ljudstvu v spodbudo, ravnilo in poduk tudi v „Novicah“ javno priobčiti. Glasí se tako:

„S pričetkom letošnjega leta vpeljale so se po vsej državi „poštne hranilnice“. Te hranilnice imajo glavno nalogo, varčnost med ljudstvom spodbujati ter posebno malim stanovom (ljudém nižjih stanov) dajati priliko, brez vseh stroškov tudi najmanjše svote obrestonosno si prihranjevati. Vloži se lahko pet krajcarjev in se dobí poštno listnico, katera se zamenja s poštno (hranilnično) knjižico, kedar je najmanj 50 krajcarjev vloženih. Za te bukvice se ne plača nič. Tako se lahko v enem letu do 300 gold. naloži; a več kot 1000 gold. pa ne sme biti na ene bukvice vloženih.

Pri tem pa je zapomniti, da ne sme nihče (nobeden) več kakor ene (same) bukvice (na svoje imé) imeti; lahko pa vsakdo za svoje otroke, posle itd. vloží posamezno posebne svote, na katerih imé se imajo bukvice glasiti. Vsak vložen denar se bode po 3 gold. (3% od 100 gold. kapitala) zaobrestil in se obresti uže od enega (vloženega) gold. začnó računati. Denar se pa lahko dobí nazaj pri vsaki pošti (kjer je poštna hranilnica) brez truda in brez (vsen) stroškov.

Naročam toraj gospodom županom, naj ljudstvo, posebno revnejše, na veliko dobroto in korist teh poštnih hranilnic opozorujejo; a tudi častiti duhovščini in učiteljem naj bode priporočeno, da v svojem delokrogu važnost te naprave pri vsaki priliki povdarjajo in sploh v občevanji med priprostim ljudstvom v tem smislu vplivajo.“

Ali ne sije iz te okrožnice prava očetovska skrb vrlega gosp. okrajnega glavarja za svoje obožane podanike? Gotovo! Naj bi pač imel po vsi Sloveniji mnogo posnemovalcev sovrstnikov ter brezštevilnih in verno-poslušnih štedljivcev (šparovcev), sosebno med delavci, posli in drugimi revnejšimi ljudmi!

Ravno danes bil je tukaj na pošti nek mož iz vasi Rateževo brdo, kateri je pravil in trdil, da so vsi „tobakarji“ v imenovani vasi sklenili, na podlagi objavljene okrožnice blagega gospoda okrajnega glavarja postojnskega v prihodnje tobaka po moči odvaditi se, ter dotične novce še z drugimi prihranjenimi zneski in malimi svotami v poštno hranilnico za dneve potrebe in pomanjkanja obrestonosno nakladati. Bog daj, da bi se ta sklep vaščanov tudi skoraj popolnem obistinil in brezbrojnih posnemovalcev po mili domovini našel!

Koliko trdih in krvavo žuljavih novcev se od ubožnejših ljudi po mili domovini v pogubonosno loterijo in pa za peklensko pijačo žganje brez vse koristi — sebi in svojim v pogubo — znosí in za vselej zavrže, kar veljá po nekod tudi gledé brezpotrebni, čas in denar vničujočih tožbá, ni mi moč dopovedati!

Ko bi se vsi po takih potih za vselej zavrženi, a krvavo pridobljeni soldi v prihodnje raje v poštnih hranilnicah obrestonosno in koristno nakladali, zboljšal bi se v malo letih gmotni položaj milega slovenskega ljudstva na vse strani gotovo in prav dobro; obrisanih bilo bi na milijone grenkih in britkih solzá glád in pomanjkanje trpeče obitelji (žená in otrok) za vselej, s čemur bilo bi tudi grdemu preklinjevanju, prepirom, pretepom, celó dostikrat v neoupijočim pobojem in mnogim drugim pregreham, kar vse iz lahkomišljenega in abotnega

zapravljanja navadno izvira, za enkrat in za vselej konec storjeno.

Mili slovenski stariši nižih stanov, delavci, težaki, dninarji, posli in vsi drugi, prilika vam je dana, oklenite se je brez vseh pomislikov in brez odloga, ter skrbite tudi po poti varčnosti in prave krščanske štedljivosti za svojo in svojih vam od Boga in narave v varstvo in skrb izročenih boljšo prihodnost v gmotnem obziru! Varujte vsak trdo in grenko prisluženi soldek s pomočjo poštnih hranilnic prezgodnje in brezkoristne pogube sebi in svojim v korist in blagodejno pomoč, v kar Bog pomozí in obilni svoj blagoslov dodeli!

Prem dne 17. svečana 1883.

M. Rant, národní učitelj.

Slovstvo.

* *Izgledi bogoljubnih otrok iz vseh časov krščanstva.* Spisal in založil Anton Kržič. — Te zanimive knjige je ravnokar izšel III. del, ki ima enako podučljivo in spodbudljivo berilo v sebi, kakor prejšnja dva. Po obsegu je ta zvezek še nekoliko obilniši memo prvih, ker šteje 11 pól. Prvi zvezek je bil izdan v začetku leta 1879. in je letos na novo natisnjen; tedaj se lahko zdaj dobivajo vsi trije zvezki pri gosp. pisatelju (Kongresni trg št. 16) ali pa v katoliški bukvarni, trdo vezani po 40 kr., mehko vezani po 30 kr. Ker je čutiti, da se tudi vlada bolj zanima za versko odgojevanje otrok, bo v ta namen lahko veliko koristilo to delo raznim odgojiteljem mladine, katerim naj bo gorko priporočeno v naročevanje in razširjanje.

* „*Jour-fixe*“ *Marš* za glasovir, vglasbil in slavnemu literarno-zabavnemu klubu v Ljubljani poklonil Viktor Parma. — Tako se imenuje prav mikavna, na naše domače napeve spominjajoča kompozicija, ki je vrhu tega še v prav priprostem slogu zložena, da jo vsak, tudi manj spreten igravec na klavirji lahko svira. Ker je delo jako nadarjenega mladega skladatelja založila „Glasbena Matica“, torej se uže tudi po tem priporočá sl. občinstvu. Cena je skladbi 40 kr. s poštino vred ter se dobiva razun pri „Glasbeni Matici“ tudi pri J. Giontiniju v Ljubljani.

Mnogovrstne novice.

* *Velika šuka.* Gospodarski listi pripovedujejo o nenavadno veliki šuki, katero so lansko leto ribči vjeli v Sonakstu na Finskem. Pri veliki suši bile so vode zeló majhne in mogoče je bilo tudi loviti v sicer nedosegljivih globočinah. Do kotle, v kateri so ribči pričakovali dobrega lova, pa vendar niso mogli z mrežami; hoteli so tedaj ribe od tod pregnati v malo vodo. V ta namen zakurijo, na ognji razgrejejo debelega kamenja ter vročega pomečejo v kotlo. To je ribe res pregnalo in kmalu se ven pripelja velikanska šuka. Ribči so jo, kakor naravno, koj obstavili z mrežami in jo tirali proti kraju vode. Pa riba se je branila in mahnila je po nogi enega ribča s tako močjo, da so mu tovarši morali na pomoč. Ko so pa šuko uže imeli v varnosti, se ji je eden ribčev iz radovednosti preveč bližal in šavsnila ga je tako hudo na roko, da je potreboval šest tednov, predno se mu je ozdravila; v začetku je zdravnik celó trdil, da jo bo treba odrezati. — Ko so jo konečno zvagali, tehtala je 55 ruskih funtov, v životu pa so našli drugo šuko 6½ funtov težko, katero je bila velikanka pohrustala.